

UNELE REFLECȚII ASUPRA REGLEMENTĂRII ÎN LEGISLAȚIA ROMÂNIEI A VIOLENȚEI CIBERNETICE ÎN FAMILIE

SOME REFLECTIONS ON THE REGULATION OF CYBER VIOLENCE IN THE FAMILY IN ROMANIAN LEGISLATION

Violeta GHERASIMENCO, ORCID: 0000-0003-3972-325X
Universitatea de Stat din Moldova

CZU: [343.45:004]:343.615-027.553(498) e-mail: gherasimenco.violeta79@mail.ru

Prezenta cercetare are drept **scop** analiza normelor legale române ce incriminează violența cibernetică în familie.

Menționăm că acest studiu cercetează: 1. impactul negativ al stării pandemice COVID-19 și al digitalizării/tehnologiilor digitale asupra apariției unei noi forme de violență în familie; 2. identificarea trăsăturilor specifice violenței ciberneticice ce se desfășoară în cadrul familiei, fenomen care, din nefericire, marchează realitatea cotidiană atât la nivel național, cât și la nivel internațional.

Caracterul complex al studiului violenței ciberneticice a determinat necesitatea utilizării unui ansamblu de *metode științifice* de cercetare, precum: metoda logică (cuprinzând deducția, inducția, generalizarea, specificarea), utilizată în vederea interpretării cadrului normativ cu referire la conceptualizarea violenței ciberneticice în familie; metoda comparativă (aplicată pentru analiza prevederilor normative române și internaționale; metoda istorică se regăsește în conținutul cercetării prin prezentarea evoluției reglementărilor normative în domeniul combaterii și prevenirii violenței ciberneticice în familie.

Violența reprezintă o realitate a vieții de familie care poate să fie redusă, dar nu eliminată complet.

Actele de violență săvârșite între membrii familiei provoacă diferite suferințe: fizice, psihice etc.

În perioada de pandemie, mai ales în cea de izolare, s-a constatat o creștere a **violenței în familie**, nu doar în țară, ci în toată lumea. Amploarea fenomenului violenței în familie a atins cote alarmante și în România în perioada pandemiei de COVID-19.

Anume acum, mai mult ca niciodată, din cauza izolării forțate, internetul a devenit parte a societății umane, în care și cu care oamenii trăiesc. În era digitală, tehnologiile și internetul au schimbat multe activități umane (achitarea facturilor on-line, comerț electronic, informație liberă), astfel observăm multe beneficii pentru omenire, dar totodată au dezvoltat și multe riscuri pentru societate, deoarece a dezvoltat noi instrumente pentru a face rău femeilor și fetelor.

Mai grav este că societatea aflată într-o continuă schimbare a determinat reglementarea a noi tipuri de violență ce se produce în familie. Prin urmare, și legile sunt

departe de a face față exprimării celor mai insidioase forme ale violenței domestice și ale violenței în general.

Totuși, acest moment îl desprindem din definiția dată în Legea nr. 217/2003 a României. Conform acestor prevederi, *violența domestică* este definită ca fiind „orice inacțiune sau acțiune intenționată de violență fizică, sexuală, psihologică, economică, socială, spirituală sau cibernetică, care se produce în mediul familial sau domestic ori între soți sau foști soți, precum și între actuali sau foști parteneri, indiferent dacă agresorul locuiește sau a locuit împreună cu victima” [1, art. 4].

Conform statisticilor, peste un milion de persoane pe zi și zeci, poate chiar sute de persoane pe secundă, cad victime ale infracțiunilor în mediul cibernetic, iar una din două femei sunt afectate de violența cibernetică, ceea ce o face tot mai răspândită. Majoritatea dintre acestea se află într-o situație de o deosebită vulnerabilitate.

Prin urmare, Directiva Parlamentului European și Consiliului Europei *privind combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice* subliniază o nevoie covârșitoare de a depune mai multe eforturi pentru combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice în UE, offline și online. [2]

În urma relizării Cercetării privind nivelul de conștientizare a riscurilor digitale, 51% au recunoscut că partenerii lor le mesajele și listele de apeluri, 20% le-au fost verificate e-mailurile, 19% au declarat că partenerii lor le cereau să activeze locația GPS pe telefon când plecau de acasă etc. [3, p.13].

La fel, datele statistice au arătat că 45% dintre victimele violenței domestice au raportat existența unei forme de abuz online în timpul relației lor; 48% au raportat că au fost hărțuiți sau abuzați de fostul partener odată ce părăsise relația, iar 75% au raportat îngrijorarea că poliția nu a știut cum să răspundă cel mai bine la abuzul online. Mai rău, 70% dintre femeile care au fost victimele violenței cibernetice au prezentat cel puțin o formă de violență fizică și/sau sexuală [4, art. 4].

Astfel, statele au fost incurajate ca formele nonfizice de violență domestică comise prin utilizarea tehnologiei să fie examinate și sancționate.

În data de 9 iulie 2020 au fost aduse modificări Legii nr. 217/2003 privind prevenirea și combaterea violenței domestice, prin care s-a introdus o nouă faptă culpabilă violența cibernetică, alături de violența fizică, economică etc., acordate Convenției de la Istanbul și cu noua Agendă globală 2030. Conform art. 4 lit. h, *violența cibernetică* este definită drept „*hărțuire online, mesaje online instigatoare la ură pe bază de gen, urmărire online, amenințări online, publicarea nonconsensuală de informații și conținut grafic intim, accesul ilegal de interceptare a comunicațiilor și datelor private și orice altă formă de utilizare abuzivă a tehnologiei informației și a comunicațiilor prin intermediul calculatoarelor, telefoanelor mobile inteligente sau altor dispozitive similare care folosesc telecomunicațiile sau se pot conecta la internet și pot transmite și utiliza platformele sociale sau de e-mail, cu scopul de a face de rușine, umili, speria, amenința, reduce la tăcere victima*” [5, art. 4 lit. h].

Totodată, ținându-se cont de realitatea socială și tehnologică a momentului, acțiunile enumerate nu sunt limitative, astfel organele competente să se adapteze și să sancționeze și forme care nu au putut fi anticipate la acel moment.

Nu este nou faptul că în cazul violenței cibernetice, inacțiune sau acțiune intenționată se produce în mediul familial sau domestic, ori între soți sau foști soți, precum și între actuali sau foști parteneri, indiferent dacă agresorul locuiește sau a locuit împreună cu victima, deoarece violența nu încetează odată cu separarea, ci se poate chiar intensifica în momentul în care agresorul simte că pierde controlul asupra victimei. În acest sens, tehnologia și mijloacele digitale sunt alese pentru a exercita puterea și controlul asupra celorlalți pentru a-și atinge obiectivele.

Prin urmare, această formă poate fi pedepsită, în funcție de gradul de pericol social, penal sau contravențional.

Concluzii. Chiar dacă nivelul de conștiință al actualei societăți umane nu reușește să înțeleagă sau să prevină în mod eficient fenomenul violenței cibernetice domestice, generațiile următoare vor face mai mult, știind că există o lege specială în acest sens.

Referințe:

1. Legea României nr. 217/2003 privind prevenirea și combaterea violenței domestice. [Accesat 19.07.2022]. Disponibil: <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/44014>
2. Directiva Parlamentului European și Consiliului Europei *privind combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice* [Accesat 19.07.2022]. Disponibil: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/HTML/?uri=CELEX:52022PC0105&from=EN>, <https://cidsr.md/ro/news/necesitatea-combaterii-violentei-digitale-impotriva-femeilor-si-fetelor-protejarea-femeilor-impotriva-sexismului-in-sfera-digitala/>
3. Ghid de intervenție în cazurile de violență cibernetică. Disponibil https://issuu.com/fundatia_sensibilu/docs/ghid_interventie_violenta_cibernetica. [Accesat 19.07.2022]
4. Un nou pas pentru prevenirea și combaterea violenței cibernetice. [Accesat 19.07.2022]. Disponibil: <https://www.promptmedia.ro/2020/02/un-nou-pas-pentru-prevenirea-si-combaterea-violentei-cibernetice/>
5. Legea României nr. 217/2003 privind prevenirea și combaterea violenței domestice. [Accesat 23.07.2022]. Disponibil: <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/44014>.